

HITTA I KUNGLIGA BREV

Med ett kungligt brev avses ett utgående brev med beslut av Kungl. Maj:t eller på Kungl. Maj:ts vägnar. Sedan konceptet till ett kungligt brev satts upp och godkänts renskrevs det till ett original som signerades av regenten och efter besegling sändes till adressaten eller publicerades. Efteråt gjordes kronologiskt ordnade, ofta inbundna avskrifter av koncepten. Dessa avskrifter kallas registratur. Serier av både koncept och registratur finns för det mesta bevarade från tiden före 1840.

Observera att originalbrev med regentens namnteckning normalt inte återfinns i Riksarkivet, utan ska sökas hos mottagaren. Kungliga brev ställda till eller delgivna myndigheter återfinns i resp. myndighets arkiv, ofta som en särskild serie.

Gemensamt för Kungliga brev under alla perioder är att de ordnats kronologiskt, med undantag för brev som kan finnas i enskilda samlingar som kan vara ordnade efter varierade principer. Brev från regenter personligen återfinns i **Kungliga handskriftssamlingen**, **Svenska regenters egenhändiga brev**, i enskilda samlingar samt för kungarna fr.o.m Karl IV Johan i **Bernadottska familjearkivet**. Det senare är ett enskilt arkiv som förvaltas och förvaras av kungafamiljen.

Kungliga brev i Riksarkivet återfinns bl a i följande samlingar:

TIDEN FÖRE 1523:

Endast sporadiskt bevarade. Kan sökas i samlingen av *medeltida brev*, i *landskapshandlingarna* samt i *enskilda samlingar*.

ÅREN 1523-1718, (Det odelade kansliets tid):

* **Riksregistraturet** (RR) tillgängligt på mikrokort och även på rullfilm, som måste beställas i forskarexpeditionen. Originalen utlånas ej.

I **RR** ingår: Hertig Karls registratur 1568-1592, Titulaturregister (kan jämföras med diaries), Adressregister (kan jämföras med diaries).

Kungliga koncept. Samlingen innehåller också ett par volymer original-brev, som av någon anledning blivit kvar i eller återkommit till Kungl. kansliet. **Landskapshandlingar** (före 1630), **Länsräkenskaper** (efter 1630) och **Enskilda samlingar**.

Sökmedel:

Svenskt Biografiskt lexikon förfogar över ett namnregister till RR för perioden 1561-1620-talet. 7 st kortlådor **Kungliga brev i landskapshandlingarna 1522-1618**, i forskarexpeditionen. Det digitala registret till landskapshandlingarna. Kortregister över brevskrivare i enskilda arkiv, i forskarexpeditionen.

1718-1840:

Kungliga brev återfinns i koncept- och registraturserierna i statsexpeditionerna. Registratur i utrikesärenden i **Utrikesexpeditionen** börjar 1684. Registratur i justitieärenden börjar 1688 och återfinns i **Nedre Justitierevisionens arkiv**. Kungliga brev finns även i **Länsräkenskapernas verifikationsband**. De är oförtecknade. I **Kammararkivets arkiv** finns ämnesserien **Kungliga och furstliga personers brev**, som innehåller utgående expeditioner av främst kameral natur.

1840-

Kungliga brev (regeringsbeslut) finns i statsdepartementens koncept- och/eller registraturserier. Det digitala konseljregistret i forskarexpeditionen kan fungera som register till regeringsbeslut c:a 1840-1920. Vissa beslut i justitieärenden samt Kungl. Maj:ts (Högsta Domstolens) utslag och domar finns i **Nedre Justitierevisionens arkiv**. Vissa beslut om privilegier och vissa typer av tillstånd kunde vara delegerade till en myndighet, t ex **Kommerskollegium** och **Bergskollegium**, och skall sökas i resp. myndighets registratur eller koncept.

Kungliga brev i tryck:

Riksregistraturet från Gustaf I:s tid är tryckt i serien **Handlingar rörande Sveriges historia** tillgängliga i referensbiblioteket.

Kungliga brev som utgör författningar eller påbud i någon form trycktes i allmänhet och återfinns i det s k *Årstrycket* (- 1830) samt i *Svensk författningssamling*, SFS (1825-). Dessa förvaras i Riksarkivets bibliotek. I referensbiblioteket finns ett antal publikationer som återger författningar i särskilda ämnen, liksom ett flertal registerpublikationer. Register till Årstrycket finns i LIBRIS, specialdatabasen "Svenskt offentligt tryck (SOT)".

RIKSARKIVET, Avdelningen för Forskarservice

april 2011